



Staats- und
Universitätsbibliothek
Bremen

Gefördert durch



Deutsche
Forschungsgemeinschaft

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

**DFG-Projekt "Personales Gelegenheitsschrifttum in der SuUB
Bremen (16. bis 19. Jhd.). Digitalisierung und Erschließung."**

Rector & Professores Illustris Lycei Bremensis Lectori S.

...

Berens, Franz

[Bremen], 1744-05-16

VD18 91017912

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

Signatur: 99.z.0001-207

[urn:nbn:de:gbv:46:1-180894](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:46:1-180894)

I **Il**lucescente nudus sextus *vigilia Pentecostes*, et immortalitatem abiit, illius à diuturno tempore candidatus, Vir *Praeclarissimus, Amplissimus & Dignissimus* FRANCISCUS BERENS, J. U. D. Ænacus Facultatis atque Historiarum per annos decem Professor in Illustri Schola, noster nunc Collega ædumatissimus, postmodum Reipublicæ hujus Senator optime meritis, cujus ut, acerbum familia nobilissimæ atque ac Curia, sumus indicamus, utque memoriam conservemus, quæ cara omnibus bene perperuo, hæc scribimus. Perinde quidem est, Viro bono atque ad religionis amulian suos mores componenti, quo anni tempore spiritum suum Deo reddi, modo bene reddat, paratus atque accinctus ad ingrediendum podium iter, unde redire in has terras nobis est nequium, & modo facias hora ipsum aliud etiam desiderantemque non opprimat. Nihiloties tamen, hæcbanur nobiscum quicunque autem bene moriendi ex Christi præceptis perficere student, latet tempore quo fatum optemur, quod animum erigere valeat in spem læte æternitatis, aut certe, afflictos, quos discidentes relinquimus in hujus orbis divorforio, consolari, siquidem in illo ecclesiæ celebrer memoriam mylteriorum fidei, quorum meditatione, moris terrores minuantur & incenditur capido ad *salutem*. Et quanquam universa quæ sacra oracula, et à sapientum rationi, sibi relicta, veritatum rhesauro, indulgentie Numine ornatis & benigno nos docent, ad dispellendas nostrarum mentium tenebras, eo comparata sint eoque tendant usque ad metum, ut nos certos reddant, eum de mentis nostræ post exellum e vita præfenti, sempiterna, rum de futura corporum nostrorum resuscitatione, & beata quidem, si festuque, sanctissimi vestigii insilire, uti decet, huerimus auiiti, qua persualione salidum inelucta bilis moriendi necessitas cum maxime superamus: Tamen in memoria solenni Spiritus sancti illiusque operum & donorum, fides deprehendit, quæ animum, de utroque tam utili tamque proficuo dogmate, quo ignorato aut non credito, sortem suam indignatus genuit, ad obm et eum electus hujus mundi illecebris, cum genua sub umbras fugere cogitur, reddere possunt certissimum. Idcirco in prisca Ecclesiâ, fore à primordiis rei Christianæ, *Pentecostis festum*, in quo Spiritus divini largiter in legatos Redemptoris nostri Optimi Maximi, quin universam cetum effusi, memoria recolatur, summa celebrabatur lætitia. Non ex usu solum, quæ origines ignorantur aut arbitrio quorundam receptum erat, sed & conciliorum imo antiquissimi ILLIBERITANI decreto (*canon XLIII*) erat sancitum: ac casu dem postmodum post pacha, non quadraginta quinqueagesimam, celebraret, qui vero non fuerit, verum hæc illi indicat *sanctus*. Et licet ALBASPANEUS (*de mris ad hanc causam*) censuerit, totum tempus à Paschate fluxus, indicari nomine Pentecostes, ut utroque appellatum esse, in antiquissimis monumentis à TERTULLIANI ævo, constat, hoc tamen dies, insignitè quinquagesima solennitatis scribitur, acuti & illam AUGUSTINUS fuisse *Pentecostes* appellat (*serm. lxxviii* c. 11.) Non adorabant illi dies, imprimis in ipsa festi, de geniculis, jejunium ducebant in eo nefas, cautionibus ad gratiam actionem compositis, Deum laeti laudabant, cupi ut puer CHRYSOSTOMUM (*hom. LXIII*) ut populum in spe resurrectionis confirmarent, rationes reddidit, ISIDORUS HISPALENSIS quamcumque se seculi ævo (*Lit. l. de Off. Eccl. cap. 11*). Celebrant quinquagesima dies, post Dominum resurreximus, restituta æstivitas, in sola lætitiâ, propter hanc futuræ resurrectionis, aliis non labor sed requies erit lætitiâ. Et certe doctrina de Spiritu sancto, fide quam meretur Dei verbum, et sancta divinam suam originem prodens, recepta, nostrum in utraque confirmatum apprimè reddit assensum. Spiritus ille Dei, Numen ex Nomine procedens, Creator ille, quoniam hoc nomine appellamus, dum antiquissimum hymnum cum ecclesiâ invocamus, utque in nos descendat imploramus, author est omnium spirituum atque animarum, cujus operatione, quæ fessum in figurato sacrorum verbo dicitur, producat ipsa natura analogum em, *רוח קדש* spiritus sanctus sive vitæ omnimoda instrumentum protoplasto. Ille autem tanti operis conditor, qui & prius in christo motor, atque exortus orationis expressit ac architecta inquam plene de perfectie possidere debeat vitam interminabilem, spiritum nostrum, quem ubi fecit similem, instruxit qualitate immortalitatis, quæ rationali ipsius substantiæ congrua peritus est. Ratione etenim illi, atque rerum, quæ cogitatione nobis præsentis filere & dignoscere valemus, tot tantarumque rerum perficere, quoniam la materiam corpoream non edit, idem est ac experire esse destructionis, corruptionis, dissolutionis, quibus corpora interunt. Quod ideoque illis spiritus sanctus, ipsi gentibus hoc proficere, quorum dictum in scriptura repetitur, genus, Deo immortalis, qui flumine suo sancto res mundi dedit atque regit, assimilati, quod nostrum rationalem spiritum, æternitatis sumus in hac vita candidati heredes. Verum dona spiritus, quibus nos emendat atque ad sanctam vitam genus humani virtutis reddit idoneos, fictus aliterant, mentem nunquam morituram, verum demum corpori, sed & in futura heredes. Verum dona spiritus, quibus nos emendat atque ad sanctam vitam genus humani virtutis reddit idoneos, fictus aliterant, mentem nunquam morituram, verum demum corpori, sed & in futura heredes. Verum dona spiritus, quibus nos emendat atque ad sanctam vitam genus humani virtutis reddit idoneos, fictus aliterant, mentem nunquam morituram, verum demum corpori, sed & in futura heredes.

RECTOR ET ILLUSTRIS LYCEI LECTORI S.



Illucente nudius sextus *vigilia Pentecostes*, ad immortalitatem
Vir *Prænobilissimus, Amplissimus & Doctissimus* FRANCISCUS BERENS, J. U. D. hujus
Schola, noster tunc Collega æstumatissimus, postmodum Reipublicæ hujus Senator optime
indicamus, utque memoriam conservemus, quæ cara omnibus bonis est perpensa, hæc le-
suos mores componenti, quo anni tempore spiritum suum Deo reddat, modo bene red-
in has terras nobis est negatum, & modo fatalis hora ipsum aliud agere debueramus
artem bene moriendi ex Christi præceptis perdiscere student, latere in tempore quo sum-
cerre, afflictos, quos discedentes relinquimus in hujus orbis diversorio, consolari, siquidem
minuuntur & incenditur cupido ad *αἰνάδυσιν*. Et quanquam universa quæ sacra oracula, ex
docent, ad dispellendas nostrarum mentium tenebras, eo comparata sint eoque tendant tanquam
sempiterna, tum de futura corporum nostrorum resurrectione, & beata quidem, si sospitatorum
bilis moriendi necessitatis cum maxime superamus: Tamen in memoria solemni Spiritus sancti
proficuo dogmate, quo ignorato aut non credito, sortem suam indignatus genius, ad obitus
sunt certissimum. Idcirco in prisca Ecclesia, fere à primordiis rei Christianæ, *Pentecostes festum*, in quo Spiritus
sum cœtum effusi, memoria reolebatur, summa celebrabatur lætitia. Non ex usu solum, cujus
ILLIBERITANI decreto (canone XLIII.) erat sancitum, ut *cuncti diem pentecostes post pascha, non quadragesimam*
(in notis ad hunc canonem) contendat, totum tempus à Paschate fluens, indicari nomine Pentecostes, uti
insignite quinquagesimæ solennitati scribitur, sicuti & illum AUGUSTINUS stricte *Pentecosten* appellat
ducebant in eo nefas, cationibus ad gratiarum actionem compositis, Deum læti laudabant, cujus rei præ
ISIDORUS HISPALENSIS quanquam ex sequiori ævo (Lib. I. de Offic. Eccles. cap. 33.) Celebrantur quinquagesimæ
jam non labor sed requies erit lætitiæ. Et certe doctrina de Spiritu Sancto, fide quam meretur Dei verbum, tot
sum. Spiritus ille Dei, Numen ex Numine procedens, Creator ille, quem hoc nomine appellamus, dum per
spirituum atque animarum, cujus operatione, quæ *sufflatio* in figurato sacrorum stylo dicitur, productum
autem tanti operis conditor, qui & primus in *chao motor*, atque *exercitus cælorum exstructor* ac architectus fuit,
instruxit qualitate immortalitatis, quæ rationali ipsius subsistentiæ congrua prorsus est. Ratione etenim
perspicere, quoniam in materiam corpoream non cadit, idem est ac expertem esse destructionis, corruptionis
tentibus, quorum dictum in scripturis repetitur, *genus*, Deo immortalis, qui flamine suo sancto res mundi
& in futura hæredes. Verum dona spiritus, quibus nos emendat atque ad sanctius vitæ genus studiumque
immaculato & restituto esse reddendam, hospitiumque quod deferendum est ad tempus, quo à peccato
iterum occupaturam esse. Non frustra Spiritus Dei animum nostrum exolvit ex catenis peccati & vellet
cum æterno & summo bono, delitanti posset sine fine: Neque erit membrorum caduci corporis restitu-
condigno cassa. Eapropter enim quod inhabitans, per gratiæ dona, Spiritus Sanctus illa sibi in templum
gatis à sordibus sacrariis impetrare potest, dignus ille omni laude mundi opifex, vitæ principium, &
mabus regenerantium *sigillum impressit*, divinitatis nempe iconem, eoque similitudinem cum immortali
cum Deo commercio, cujus imagine signatæ sunt ut ejus peculium. Quicquid enim *αγαθὴν* notare
reddentem illum, cui traditur, residua seu debita seu promissa suo tempore ipsi solvenda aut tradenda
Flamen est *θεός*, cujus beneficia sanctificantia, non conceduntur in spem hujus vitæ & seculi, à qua potius per
ta *τέλειον*, sequuntur quoniam hæc *ἐκ παλαιοῦ* possideamus, sed & alia, quæ nec oculus vidit, nec auris
oculos intendere ad hæc abscondita post velum carnis, morte disrumpendum; Fidei inquam, quæ suæ
nitæ experientia. Admirandum enim opus conversionis, tantæque mutationis à peccati, quod deperierat, amore
tionem atque perficere, & quæ pollicitus est præstare valebit. Ignorat hanc conversionem, aut rident
conscientia testis & experientia certissimi argumenti loco est, quo suffultus durum mortis jugum subit
dumque portant *primicias Spiritus*, quantum tabe conficiantur & morborum incommodis exerceantur, *anhelare*
Sancti Spiritus meditatione subegimus, rumperemus omnem moram omniaque repagula quæ caro cum
spem fallunt, & dilectæ nimis dum discedendum est, maximo sunt oneri? Sed ut redeamus ad B. Defunctum, cujus laudi hoc
NUM, Avum FRANCISCUM, Proavum CHRISTIANUM, BERENSIO, negotiatores haud postremi nominis. Avia fuit
nactus est faminam præclari nominis ELISABETHAM WOLDT, ex cujus stemmate numerat, Avum NICOLAUM WOLDT, mercatorem,
Amplissimi HENRICI VON RHEDEN, Reipublicæ Patriæ Senatoris, & Domine ISABELLÆ ZOBEL, Proavum vero ARNOLDUM
Parentes in ipso observarent ingenium felix animique nobilem indolem. Musis ipsum dicantur, quem in finem in
infertus est. Sic ingressus nobiliorum scientiarum latifundia, pertinenti studio sub ductu Clarissimorum Professorum,
mentum Professoris. Exteris salutaturis Academiis, Francofurtum ad Viadrum se contulit, & illic per quatuor
celebritate floruit, federatum adiit Belgium, atque Ultrajecti per aliquod tempus commoratus, doctorem
MDCCXVIII, d. 12. Julii. Redux in Patriam non latuit, neque exilimavit bene vivere esse bene latere, sed
eum industria. Permoti hac de causa Illustres Proceres & illius operam Illustri Scholæ proficuum fore
auspicatus est, dicta Oratione de Fato Imperii Germanici ex propriarum legum abrogatione & peregrinarum
bus adscriptus est anno MDCCXXXII, d. 19. Februarii, & in hac amplissima statione, ingenuitatis integritatisque
ZEPPE, Viri *Prænobilissimi, Amplissimi & Consultissimi* JOHANNIS GEORGII ZEPPE, J. U. D. Patriæ Senatoris & Prætoris Urbani,
vembis. Septena prole, sex partibus beatum fuit hoc matrimonium. Nati etenim 1) ELISABETHA A. MDCCXXII, d. 11. Aug. 2) JOHANNES
A. MDCCXXVII, d. 19. Apr. 3) GESA altera A. MDCCXXXIII, d. 3. Aug. 6) denique JOHANNES GEORGIUS alter A. MDCCXXXII, d. 11. Aug.
alter gemellorum *Ornatissimus* Juvenis FRANCISCUS, Eleg. Litt. Studiosus, de quo auguramur ob ingenium quo pollet moresque probos &
esset erepta, sibi liberique bene prospexit, transseundo ad secunda vota, A. MDCCXXXVIII, d. 4. Martii contracta cum virgine edecumata, CHRISTINA
& Patriæ Senatoris, ut & Faminiæ rari exempli METTÆ LÖNING filia, vidua nunc maxillima, ex qua suscepit 1) PHILIPPUM CHRISTIANUM
feto sanctum. Firma quavis, nec morbis concussa valetudine frueretur, Vir Amplissimus, ante aliquot annos, corpus illius cepit assil-
vicio, quæ mala quanquam obicem non possent ne muneris laboribus invigilaret, accedente stricte diæta observatione, corpore tamen pedetentim
patentem emigrandi ad astra, die 16. labentis mensis circa tertiam matutinam. Vivendo explevit annos LI. cum diebus 8. Panis intererat hodie
Viri *Prænobilissimi*, qui Scholam nostram ornavit, quodque jure quodam nostro à vobis poscimus, postremum pietatis & honoris officium,
vere *πρωτοπρεπτος*, memoresque, quo excitabamini ad pium sacræ cænæ usum, ipsa die qua vir optimus, cui funebria paramus exuvias deposuit,
bono agaris, Spiritus enim Dei qui te agit adiutor est agentibus. Nemo autem agitur, si ab illo nihil agatur. Ex intelligent qui filii Dei
nihil agant. Val. Pof. XXI, Maji A. MDCCXLIV.

ET PROFESSORES S. L. DEI BREMENENSIS LEORI S.

Vigilia Pentecostae
immortalitatem abiit, illius à diuturno tempore candidatus,
ENS, J. U. D. ejusque Facultatis atque Historiarum per annos decem Professor in Illustri
riae Senator optime meritis, cujus ut, acerbum familiae nobilissimae aequae ac Curiae, funus
rit perpetuo, haec scribimus. Perinde quidem est, Viro bono atque ad religionis amissionem
modo bene reddat, paratus atque accinctus ad ingrediendum postremum iter, unde redire
atem desiderantemque non opprimat. Nihilofecius tamen, fatēbuntur nobiscum quicumque
tempore quo fatum oppetimus, quod animum erigere valeat in spem laetae aeternitatis, aut
in illo ecclesia celebret memoriam mysteriorum fidei, quorum meditatione, mortis terrores
crusarum rationi, sibi relictae, veritatum thesauro, indulgente Numine omniscio & benigno nos
ad metam, ut nos certos reddant, tum de mentis nostrae post excessum e vita praesenti, vita
sanctissimi vestigiis insistere, uti decet, fuerimus annisi, qua persuasione fastidium inelucta-
illiusque operum & donorum, fides deprehendit, quae animum, de utroque tam utili tamque
culum illectus hujus mundi illecebris, cum gemitu sub umbras fugere cogitur, reddere pos-
rei Christianae, Penitus, in quo Spiritus divini largiter in legatos Redemptoris nostri Optimi Maximi, quin univer-
etina. Non ex utraque
origines ignorantur aut arbitrio quorundam receptum erat, sed & conciliorum imo antiquissimi
quingentesimam, celebrarent, qui vero non fecerit, novam haeresin induxisse notaretur. Et licet ALBASPINEUS
teroquin appellatum esse, in antiquissimis monumentis à TERTULLIANI aro, constat, hic tamen dies,
NUS stricte Pentecostae versus Faustum Lib. XXXII. c. 12.) Non adorabant istis diebus, imprimis in ipsius festi, de geniculis, jejunium
Deum laeti laudabant, ut CHRYSOSTOMUM (Homil. LXIII.) ut populum in spe resurrectionis confirmarent, rationes reddit,
etiam totius dies, post Domini resurrectionem, resoluta abstinentia, in sola letitia, propter figuram futurae resurrectionis, ubi
ide quam meretur
antiquissimum hymnum cum ecclesia invocamus, utque in nos descendat imploramus, author est omnium
ipsius naturae analogum ens, רוּחַ חַיִּים spiritus vitarum seu vitae omnimodae indicumque protoplasto. Iste
quam plene & perfecte possidere debeat vitam interminabilem, spiritum nostrum, quem sibi fecit similem,
atque rerum, quas cogitatione nobis praesentes sistere & dignoscere valemus, tot tantarumque nexum
s, dissolutionis, quibus corpora intereunt. Quodsi adeoque istius spiritus sumus, ipsis gentibus hoc profi-
duxit atque regit, assimilati, quoad nostrum rationalem spiritum, aeternitatis sumus in hac vita candidati
virtutis reddit idoneos, fortius asseverant, mentem nunquam morituram, verum demum corpori, sed
quod tam altas in illo egit radices liberetur penitus, & quo in ipsa illius morte, peccatum condemnatur,
agine Dei, nec isto opere finem ullum dignum obtineret, nisi eo illum praepararet, ut in communione
in meliorem statum, quo animae sanctificatae serviant tanquam instrumenta ac arma justitiae, vana & sine
us illa ex pulvere, in quem redacta sunt resurgere jubeat, ne honore suo fraudetur, quem in tot expur-
tis restitutor. Hinc arrhabo hereditatis coelestis aliquoties audit, Spiritus ille Dei & Christi, qui dum an-
ine reddidit magis expressam, ob quam non cariturae sunt, deliciis sine fine perfruendis in propinquiori
neas, sive pignus reddendum praestita solutione, debitori, sive arrham aut solutionis initium, certum
vid, LE MOYNE (in Var. Sac. Tom. II. p. 466.) utroque modo Spiritus Sanctus hoc nomine insignietur.
meliora nati renatique erigimur ad cognoscenda, quarenda sperandaque aeterna, quibus impetratis, istis succedent, praestantiora non solum,
Hae ζωονομίας illud πνεῦμα efficit perficietque, dum sistimur coram facie Domini, sine labe, culpa maculaque. Fidei est negotium.
ductis modo divinorum oraculorum testimoniis, de Spiritus Sancti beneficiis & effectibus, invenit, sed & in sinu suo atque intima animae rege-
tatis, ipsi olim excolae studium sincerum atque constans, cum in solidum tribuendum gratiae potentissimi divini Spiritus sit, is quoque sanctifica-
s Dei sunt, non percipit, cuique stulta videntur & inepta. Sed confidit in hoc pignore, in melius mutatus, non sine ratione, quoniam ipsi
c arrha in spem certam sunt erecti sequutur beatitatis, & ad tribunal Dei tremendum accedere poterunt, licet immerentes ipsi sint, cum fiducia,
liberatio. Quidni o lector, tantae tamque inconcussae fiduciae & verae magnitudinis animi sensu tacti, dum nuper mysteria ista fidei, in festo
ne isto careamus pignore, dum fatalis hora instabit? Quidni retraheremus illico animos cum desideriis a vanitate seculi rebusque caducis, quae
imus; natus is erat haec Bremae anno elapsi seculi XCIII. die 8 Maji, loco inter nos conspicuo. Patrem habuit Virum spectabilem CHRISTIA-
A MEIER, GERHARDI MEIER, mercatoris felici filii, & METTAE VERDENHALVEN filia, Proavia vero ANNA WILLERS. Matrem
iam autem ISABELLAM BALLEER, (filiam Henrici Balleer spectabilis collegii seniorum membri atque LUCIAE VON RHEDEN, natæ Viri
EER, Proavia MARGARETHAM BREDEN. A teneris unguiculis pia institutione frui, ipsi à benigno Numine concessum est, cumque
insque ex voto, illius classes emensus, anno MDCCX, die 18. Martii, ad lectiones publicas promotus & numero civium Illustris Scholae suo merito
u Jostrinae trugis, nec Patris Musis, pro laudabili tunc more juvenum, valedixit nisi edito prius specimine profectuum in Jurium studio, disser-
ae Confulis, de re omni publica immortaliter indies merentis, tunc vero Jurium D. & in Illustri Lyceo, cujus per plures annos insigne fuit orna-
rum Virorum, Perillustri COCCEJI, atque Excellentissimi REYNOLDI; Postmodum, vixit almis studiorum matribus, quae in Saxonia tanta
merito redimitus est, postquam solemniter praemiserat, defensionem publicam Disputationis de Illustribus Transactionum capitibus, anno
s, impendit in usum publicum, versatus cum maxime in foro, causas clientum agendo feliciter & ut erat promptus laborisque patiens, singulari
offessoris Publici Jurisprudentiae atque Historiarum, scientiarum tam placido & sororio nexu junctarum, quam anno MDCCXXII. d. 19. Martii
s, docendo alidue & perspicue, praesidendoque aliquoties in actibus publicarum disputationum. Patribus Patriae, plaudentibus tunc bonis omni-
niliaris, negotiis in foro exantlandis districtus, levaret, sociam vitae fortunarumque quaesivit, invenitque ex voto in virgine praestantissima ANNA
tegerimi & aequissimi Justitiae sacerdotis, atque Dominae GESAE KLUGKIST filia, quae connubio ipsi juncta est anno MDCCXXI. d. 25. No-
NES GEORGII A. MDCCXXII. d. 1. Aug. 3) CHRISTIANUS A. MDCCXXIV. d. 1. Decembr. 4) Gemelli, FRANCISCUS & GESA
4. Octobris, ex quibus quinque ante Parentes, ad superos abierunt, superstitibus vero sunt, primogenita Virgo letissima ELISABETHA, atque
s, quod patriis avitisque vestigiis insistens. majorum & nobilissimae gentis laudes, sit aequaturus. Postquam b. defuncto prior thori socia morte
TINA MAGDALENA D'ERBERFELD, Viri Amplissimi & Nobilissimi PHILIPPI D'ERBERFELD, Magnarii florentissimi famigeratissimique
M, sextae classis discipulum, A. MDCCXXXIX. d. 27. Junii. 2) JOHANNEM GEORGIUM A. MDCCXLI. d. 23. Maji, verum eodem anno
prodromo mortis, haemoptisi, quam, uti solent comitatae sunt, tussis gravior, lentae febris eoque pertinacior, cum atrophica ex pulmonum
marcescente, ante mensiem recruduerunt tanto impetu, ut id quod mortale erat tabernaculum prosternerent, atque spiritui portam aperirent
ora I. pomeridiana sepulchro, in templo Auschariano. Vos o Cives ite exsequias frequentes, & quod debetis manibus, meritis & memoriam
servate praestite! Moniti novo exemplo de vitae fragilitate, studete participes fieri divini illius Spiritus, quo in vobis operante redidemini
Pauli οὐκ ἔστι γὰρ πνεῦμα Θεοῦ ἀγνοῦνται, οὐτοὶ εἰσὶν οἱ Θεοῦ. de quo apprime AUGUSTINUS, Agis & ageris; & tunc bene ageris, si a
sunt, se Spiritu Dei agi, ut quod agendum est agant, & cum egerint, illi à quo aguntur gratiam agant. Aguntur enim ut agant, non ut ipsi

